

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3493

Vragen van het lid Heijnen (PvdA) aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *vele kiesgerechtigden die mogelijk op 12 september niet kunnen stemmen* (ingezonden 6 september 2012).

Antwoord van minister **Spies** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 17 september 2012).

Vraag 1

Kent u het bericht «Dag te laat verhuisd naar Winkel»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat op grond van de Kieswet bij de komende verkiezingen voor de Tweede Kamer de peildatum voor het verzenden van de stempas-
sen 31 juli was en dat kiezers die vanaf 1 augustus in een andere gemeente zijn gaan wonen dan hun stempas in hun oude gemeente krijgen?

Antwoord 2

Op grond van de Kieswet (artikel J7) ontvangt de kiezer zijn stempas van de gemeente waar hij op de dag van de kandidaatstelling als kiezer staat geregistreerd. Dat was dit keer 31 juli 2012. Kiezers die zich na 31 juli in een andere gemeente vestigen, zijn als kiezer geregistreerd in hun oude gemeente en krijgen hun stempas voor deelname aan de verkiezing van de oude gemeente.

Vraag 3

Is het waar dat, als een stemgerechtigde burger op 1 augustus in een andere woonplaats wordt ingeschreven dan in de plaats waar zijn stempas naar toe is gestuurd, hem dan geen andere mogelijkheid rest om óf op uiterlijk 29 augustus schriftelijk een kiezerspas aan te vragen óf om terug te reizen naar zijn voormalige woonplaats om daar een kiespas te gaan halen? Zo nee, wat is dan niet waar? Zo ja, hoeveel kiezers betreft het die per 1 augustus ergens anders zijn gaan wonen dan de gemeente waar hun stempas naar toe is gestuurd?

¹ Noordhollands Dagblad, 3 september 2012

Antwoord 3

Deze kiezer kon in dit geval inderdaad tot 29 augustus schriftelijk een kiezerspas aanvragen (in veel gemeenten kon het formulier daarvoor overigens ook via de gemeentelijke website gedownload worden en via de email ingestuurd) en tot en met vrijdag 7 september in persoon zijn stempas in een kiezerspas laten omzetten. Overigens kunnen deze kiezers ook gebruik maken van de mogelijkheid om een onderhandse volmacht te verstrekken aan iemand uit hun oude gemeente.

Er is altijd een groep kiezers die verhuist tussen het moment dat het kiezersregister wordt opgemaakt en de dag van de stemming. Volgens cijfers van het CBS verhuisden er in 2011 circa 593 000 personen tussen gemeenten. Dat komt neer op circa 50 000 per maand.

Vraag 4

Wat gebeurt er met stempassen die naar de adressen zijn gestuurd waar de kiezer voor wie de stempas bedoeld was niet meer woont?

Antwoord 4

Dat hangt af van de voorziening die de kiezer zelf heeft getroffen: veel mensen laten hun post een aantal weken of maanden automatisch doorsturen naar hun nieuwe adres. Indien men dat niet doet, zal de stempas ofwel op het oude adres bezorgd worden ofwel als onbestelbaar retour aan de gemeente worden teruggezonden.

Vraag 5

Hoe en wanneer komen kiezers die verhuist zijn er achter dat hun stempas niet naar hun nieuwe adres is verstuurd?

Antwoord 5

In de Kieswet is geregeld dat de stempassen uiterlijk 2 weken voor de dag van de stemming bij de kiezer thuis moeten zijn ontvangen. Een kiezer die op dat moment zijn stempas nog niet heeft ontvangen, zal dan zijn gemeente kunnen benaderen met een verzoek om nadere informatie. Uiteraard kan de kiezer ook al eerder de gemeente benaderen, bijvoorbeeld als hij verneemt dat zijn burens wel al hun stempas hebben ontvangen.

Vraag 6

Hoeveel studenten hebben zich per 1 augustus in een andere gemeente ingeschreven dan waar hun stempas naar toe is gestuurd?

Antwoord 6

Het is niet bekend hoeveel studenten zich per 1 augustus in een andere gemeente hebben ingeschreven. In de gemeentelijke basisadministratie wordt niet vermeld of een inschrijving een student betreft.

Vraag 7

Acht u het mogelijk dat duizenden studenten en andere kiezers er te laat achter komen dat zij schriftelijk een kiezerspas hadden moeten aanvragen en dat zij daarom alleen maar door het maken van reiskosten en veel moeite aan een kiezerspas kunnen komen? Zo ja, deelt u de mening dat hiermee het kunnen uitoefenen van het stemrecht ernstig wordt belemmerd? Wat kunt u er aan doen om dit nu en in de toekomst te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in de voorlichtingscampagne, met name via radiospotjes die zijn uitgezonden tussen de start van de campagne op 13 augustus en 27 augustus kiezers gewezen op de mogelijkheid om een kiezerspas aan te vragen waarmee men op de dag van de stemming in een andere gemeente kan stemmen. Op de website verkiezingen2012.nl is bij de veelgestelde vragen een vraag opgenomen over verhuizingen in relatie tot ontvangen van de stempas. Zoals reeds opgemerkt in het antwoord op vraag 3 kan de kiezer ook een onderhandse volmacht geven aan iemand in de oude gemeente. Voor veel studenten zal dit een optie zijn.

Voor uw informatie geldt dat in het voorstel tot wijziging van de Kieswet die in de Tweede Kamer ligt, de termijn om een kiezerspas respectievelijk een schriftelijke volmacht aan te vragen wordt verlengd. Indien het parlement met deze wijziging instemt zal het bij komende verkiezingen mogelijk zijn om tot en met de vijfde dag voor de stemming (normaliter de vrijdag) een schriftelijk verzoek in te dienen om de stempas in een kiezerspas om te zetten, terwijl het tot en met de dag voor de stemming om 12.00 uur mogelijk wordt om een mondeling verzoek (dus in persoon) in te dienen om de stempas om te zetten in een kiezerspas. Hiermee wordt de termijn voor het aanvragen van een kiezerspas gelijkgetrokken aan de termijn voor het aanvragen van een vervangende stempas.